

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ
од Шестото продолжение на Деведесет и
седмата седница на Собранието на
Република Македонија, одржана на
14 октомври 2005 година

Седницата се одржа во салата за седници на Собранието на Република Македонија, со почеток во 15,00 часот.

Седницата ја отвори и на неа претседаваше Љупчо Јордановски, претседател на Собранието на Република Македонија.

Љупчо Јордановски: Дами и господа пратеници, Продолжуваме со работа по Деведесет и седмата седница на Собранието на Република Македонија.

Пратениците Јанаќе Витановски, Весна Борозан, Ванчо Ѓорѓиев, Рафет Муминовик, Славица Ѓрковска, Љубе Бошковски, Никола Ѓруевски, Петар Наумовски, Сашко Кедев, Абдулади Вејсели, Љубчо Ѓеорѓиевски, Али Ахмени, Ѓзим Острени и Џезаир Шаќири ме известија дека се спречени да присуствуваат на седницата.

Продолжуваме со претрес по точката 32 - Предлог за донесување на закон за соработка со Меѓународниот кривичен суд во Хаг, со Предлог на закон.

Молам, кој бара збор?

Повелете госпоѓо Бонева, имате збор.

Силвана Бонева: Благодарам почитуван претседателе,

Сосема накратко сакам да ги потсетам колегите пратеници дека пред неколку месеци Пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ ценејќи ја неопходната потреба од дополнување на правната празнина која што постои во нашето казнено-процесно законодавство за поблиско уредување на односите во Република Македонија односно на Владата на Република Македонија со Меѓународниот кривичен суд за Поранешна Југославија во Хаг, поднесовме Предлог-закон за соработка со Меѓународниот кривичен суд во Хаг. Во текот на расправата ги кажавме нашите аргументи и со цел да постигнеме заеднички консензус помеѓу сите политички партии за едно толку важно прашање како што е Законот за соработка со Хашкиот трибунал, се согласивме ние како пратеничка група да се одложи расправата, се со една единствена цел да се консултираме со сите координатори на пратеничките групи, за да може да обезбедиме поддршка за законскиот текст кој што го предлагаме. Од наша страна беше искажана желбата да го направиме законскиот текст онака како што сметаат и колегите пратеници од другите пратенички групи, дека треба да биде обликуван законскиот текст, значи да имаме најдобро законско решение, значи да се допрецизира законскиот текст, дури се согласивме да оди законскиот текст и во две фази, за да може забелешките не само на Парламентот, туку и на стручната јавност да ги

вметнеме внатре во Предлог-законот кој што го предлагаме.

После толку време немаме конкретен одговор од другите политички партии во Парламентот на Република Македонија, освен Либералната партија која што уште при првичното разгледување јасно си го кажа ставот за поддршка на Законот за соработка со Хашкиот трибунал. Меѓутоа, тоа не значи дека ако досега не добивме некоја изричита поддршка од страна на другите парламентарни партии, дека не треба колегите пратеници сега да дадат поддршка на потребата од донесување на овој закон. Од тие причини јас сосема накратко, за да ги потсетам колегите пратеници ќе укажам што е тоа што бараме со овој закон.

Најпрвин со членовите 1, 2 и 3 од Законот внатре ги утврдуваме правилата на соработка и постапките кои се спроведуваат пред Меѓународниот кривичен суд.

Во членовите 4 и 5, се предлага Владата на Република Македонија како носител на извршната власт да е одговорна за законите и ефикасна соработка со судот, додека пак непотребно задолжен државен орган се предлага да биде Министерството за правда, со кое Меѓународниот суд директно ќе ги доставува сите барања и одлуки.

Членовите 6, 7 и 8 се однесуваат на постапката за прибирање на докази, по барање на судот во Хаг.

Третото поглавје, односно членовите 9, 10, 11, 12 и 13, зборуваат за отстапувањето на надлежности за водење на кривична постапка.

Овде посебно ќе се осврнам за еден многу важен член, а тоа е членот 13, кој што зборува, кај што се наведени условите под кои може да продолжи постапката пред домашните судови и да се донесе правосилна пресуда. Кога по одредбите на овој закон предметот е отстапен на судот во Хаг, постапката пред домашниот суд може да се продолжи само по следниве услови. Тоа го содржи членот 13. Ако обвинителот на судот во Хаг одлучи да не подигне обвинение, ако судијата на судот во Хаг го отфрли обвинението, ако судот во Хаг се огласи за ненадлежен и ако судот во Хаг ја отстапи надлежноста за водење на постапката во смисла на правилата 11 се со Правилникот за постапка и доказите на судот.

Ќе се согласите почитувани колеги дека овој член е премногу актуелен од овој закон, бидејќи со него се пополнува правната празнина која што во моментот постои во законодавството на Република Македонија, односно четирите предмети кои што треба да бидат вратени, кои што треба да потпаднаат под ингеренција на нашето судство, на нашето законодавство, ќе има можност врз основа на овој закон да се постапува по овие предмети, бидејќи истражната постапка и за четирите предмети кои што се враќаат на Република Македонија од Меѓународниот кривичен суд во Хаг, да има, значи законска основа за постапување по нив.

Во исто време ќе потсетам на укажувањата кои што ги имаат дадено врвни адвокати кои што водат постапки пред Кривичниот суд во Хаг, кои што укажуваат дека до 2008 година судот во Хаг мора да му завршат постапките до декември 2008 година и дека после тоа нема да се суди.

Тоа е важно затоа што има уште две ипол години да завршат судењата за предметите кои се покренати против наши граѓани, кои што се обвинети пред Меѓународниот кривичен суд во Хаг, господинот Љубе Бошковски и господинот Јохан Тарчуловски, бидејќи има реална шанса како што тврдат тие да не дојде на ред да се донесе правосилна пресуда таму и предметите да се отстапат на македонското правосудство. Затоа овие видни адвокати препорачуваат да се донесе закон за соработка со Хашкиот суд и предметите да се процесуираат во македонските судови. Ако Македонија успее да ги процесуира случаите, велат тие ќе се докаже како вистинска правна држава. Ќе се согласите дека за Република Македонија неопходно е потребно едно такво законско решение кое што ќе овозможи такво постапување и кое што ќе покаже дека Република Македонија навистина е заинтересирана да го изгради сопствениот правен систем онака како што доликува на современата Европа и на Европската унија кон која што се стремиме. Но, за да го направиме тоа неопходно е потребно да донесеме закон за соработка со Хашкиот трибунал. Токму од тие причини, пак повторно ќе нагласам, значи не само заради предметите кои што во моментот се водат пред Хашкиот трибунал, туку и за четирите предмети кои се вратени на Република Македонија неопходно е потребно да се донесе ова законско решение.

Понатаму, ќе продолжам дека членовите 14, 15, 16 и 17 зборуваат за притворот на обвинетиот и предавањето на судот во Хаг.

Членот 19 зборува за правната помош на судот во Хаг, која што на барање на судот во Хаг државните органи на Република Македонија се должни да извршуваат определени истражни дејствија, да приберат податоци за кривичното дело, покани и други писма согласно Законот за кривична постапка, потребни за постапката пред судот во Хаг.

Членот 20 зборува за извршување на пресудата на Судот во Хаг. Членот 20 е многу важна одредба во која што е определено дека правосилна пресуда од судот во Хаг може да биде извршена и во Република Македонија според Законот за извршување на кривичните санкции и дека на Меѓународниот суд ќе му овозможи целосен надзор над извршувањето на пресудата. Мораме да покажеме ние како држава дека сме спремни предметите кои веќе се наоѓаат пред Хашкиот трибунал да ги преземе нашата држава Република Македонија. Тоа е добар основ за понатамошна комуникација со Меѓународниот суд во Хаг.

Уште еден, уште поважен член е членот 22 кој што зборува за достапноста на информациите.

Во членот 22 е наведено дека за потребите на одбраната Владата на Република Македонија е должна навремено да ги обезбеди сите потребни информации и документи.

Членовите 23, 24 и 25 го дефинираат поимот "информации и документи" и ги определуваат државните органи кои што се одговорни за навремено доставување и обезбедување на доказите за потребите на одбраната. Притоа имателите на информации не можат да одбијат барање кога како барател се јавува лицето во судот во Хаг, бранителот, членовите на неговото семејство и од него ополномоштени лица.

Членовите 26 и 27 од ова многу важно поглавје се однесуваат на тоа дека барањето за информации во писмена форма се доставува до Владата на Република Македонија, а Владата ќе определи едно или повеќе лица кои ќе бидат задолжени за посредување за пристап до информациите.

Владата на Република Македонија дадена е обврска дека е должна во рок од седум дена да ја достави бараната информација до барателот.

Зошто почитувани колеги и овие членови од ова поглавје се многу важни за нас како држава Република Македонија и за обвинетите кои што во моментот се наоѓаат пред Хашкиот трибунал.

Од причини што многу е важно прво за државата Република Македонија со помош на сите документи кои што сега се класифицирани како строго доверливи и како документи кои што се државна тајна, а кои што се наоѓаат во архивите на Министерството за внатрешни работи, на Агенцијата за разузнавање, Министерството за одбрана, значи сите овие документи да и станат достапни на одбраната за да може да се дефинира вистински конфликтот каков бил во 2001 година. Тоа е битно не само за обвинетите, туку и за државата Република Македонија.

Мислам дека од значење е за сите граѓани на Република Македонија, не само за претставниците на власта и за пратениците во овој законодавен дом да излезе на виделина што е тоа што се случило 2001 година. Тоа не може да биде постигнато доколку на одбраната не и се овозможи пристап до сите информации со кои што располагаат органите што ги наведов, а кај кои што се класифицирани документи како службена тајна.

Во моментот одбраната на нашите обвинети, господинот Љубе Бошковски и Јохан Тарчуловски, уште во април месец имаа доставено до Владата на Република Македонија барање за пристап до документи кои што се класифицирани како строго доверливи или државна тајна, меѓутоа немаат добиено сеуште одговор, или сеуште нема одговорено од овие органи, МВР, ДБК, Министерство за одбрана, посебно Отсекот за контраразузнавање. Нивниот став е дека во моментот е отежнат пристапот до документите кои што се неопходно потребни за одбраната.

Од тие причини почитувани колеги бараме од сите колеги пратеници во Собранието на Република Македонија многу сериозно да размислат пред да гласаме за овој закон дали треба да ја дадеме поддршката за потребата до донесување на Законот имајќи во предвид дека неопходно е потребно непречено обезбедување на непречен пристап до сите информации кои што се неопходно потребни на одбраната имајќи во предвид дека самата Влада, Владата на Република Македонија во акциониот план за европско партнерство од 2004 година самата има преземено обврска дека ќе го усвои законот за соработка со Меѓународниот кривичен суд за поранешна Југославија до првата четвртина на 2004 година, Ветлајн 2004, 4 месец.

Значи, Владата на Република Македонија се обврзала во акциониот план за европско партнерство да донесе закон за соработка со Хашкиот трибунал. Не знам зошто е пробиен овој рок односно не е почитуван овој рок сметајќи дека Владата е таа што прва треба да биде заинтересирана да го исполнува она што ќе си го постави како рок.

Понатаму, ценејќи ја потребата заради тоа што наши луѓе имаме пред Хашкиот трибунал, ценејќи ја потребата од достапност на информациите на одбраната, значи, имајќи ги во предвид сите овие нешта сметам дека пратениците пред да го притиснат гласачкото копче, посебно пратениците на парламентарното мнозинство да размислат дали со тоа не и помагаат на Владата на Република Македонија и на државата Република Македонија она што го зацртала како рок, она што го зацртала како обврска до 4 месец 2004 година да го донесе, да и помогне на Владата, еве има и изготвен текст.

Ако не се согласувате во целост со сите одредби кои што ги имаме наведено овде и мислите дека има подобри решенија ние сме спремни да ги прифатиме сите ваши сугестии и дури во две фази да го гледаме законот. Денес да расправаме само за потребата, а наредниот пат да расправаме за сите забелешки кои што ќе пристигнат до нас како предлагачи да ги вградиме во законот и сите заеднички да донесеме еден закон за соработка со Меѓународниот кривичен суд во Хаг за Поранешна Југославија.

Јас повторно ќе кажам досега ги повикував пратениците од парламентарното мнозинство, очекувам исто така и пратениците од опозицијата да го поддржат овој закон и на тој начин да се ододржиме на вистината, на тој начин да овозможиме пристап до сите документи кои што ќе ја изнесат на видело вистината за она што се случуваше 2001 година, за кое што во моментот во притвор во затворот во Шевенинген лежат наши двајца граѓани. Меѓутоа, и уште повеќе заради новата обврска пред која што стои Република Македонија, а тоа се четирите предмети кои што треба секој момент да ни се вратат и да воспоставиме, значи да ја потполниме оваа правна празнина и да

создадеме основ за комуникација со Хашкиот трибунал.

Ви благодарам за вниманието.

Љупчо Јордановски: Благодарам.

Господине Трендафилов, повелете имате збор.

Ѓорѓи Трендафилов: Го ценам напорот на почитуваната колешка Бонева да излезе со своите активности како пратеник по она што таа мисли дека е најдобро за двајца македонски државјани кои се наоѓаат во моментот во притвор во Хаг, но како што таа не потсети и јас нема да ја потсетувам, туку сакам да истакнам еден факт.

Имено, првиот пат кога беше оваа точка поставена на дневен ред, до денес кога повторно зборуваме за неа сакам да и укажам на госпоѓата Бонева дека од телефонски разговори поминавме на директна лична комуникација со еден од нив двајца. Значи, зборувам за Бошковски и за Тарчуловски.

Како што истакнувавме и првиот пат дека кога тука се повикувавме на телефонските разговори, дека сите зборуваме во најдобра намера да им излеземе во пресрет на Тарчуловски и на Бошковски, дека ги следиме во голема мера нивните насоки независно дали доаѓаат директно од нив или од нивните бранители кои се ангажирани во случајот највеќе што можам да и понудам на госпоѓата Бонева како претставник на ВМРО-Народна партија е тоа да го повлече овој предлог барем за уште неколку дена.

Ѓорѓи Трендафилов: (Продолжение)

Да ве потсетам дека во меѓувреме ВМРО-Народна партија побара од претседателот на Републиката, како шеф на државата, да излезе со гаранции, затоа што нешто слично направи и нашиот северен сосед, Србија и Црна Гора, а верувам и таа ќе се согласи дека од генералот Павковиќ, спореден со господинот Бошковски и господинот Тарчуловски, има голема разлика, па сепак поранешниот генерал Павковиќ ќе се брани од слобода. И овие најнови информации за кои Хашката обвинителка Карла дел Понте ги изрази во текот на вчерашниот ден дека е изненадена што политички ангажман е дозволен на лица кои беа исправени пред Хашкиот трибунал да продолжат да се занимаваат со политички активности, а тоа не се сличи за многу, пред нив. Ќе продолжиме со оваа расправа, затоа што сега ќе ги имаме информациите од прва рака ќе можеме и ќе знаеме кои се точно намерите на господинот Бошковски, само доколку би изразила таа трпение и од оваа декларативна соработка која јас од неја јас ја слушам секогаш само на говорница и само при нејзиното јавно излагање, следниот пат кога тој ќе дојде на дневен ред, таа прво да побара поддршка од нејзините колеги пратеници, а потоа да зборува за истата поддршка. Значи, од телефонски разговори, уште еднаш ќе истакнам, сега преминавме на комуникации и ние знаеме и ќе знаеме што точно господинот Бошковски, како негова намера во понатамошниот тек на оваа постапка, мисли

дека е најдобро за него. Без тоа јас нема да го променам, а и пратеничката група на ВМРО Народна партија, нема да го промени веќе искажаниот став, кога оваа точка беше на дневен ред.

Љупчо Јордановски: Благодарам.

Повелете госпоѓо Бонева имате реплика.

Силвана Бонева: Почитуван колега, ние не зборуваме за телефонски разговори. Ние зборуваме за потреба од носење на закон за соработка со Хашкиот трибунал. И да се бранат нашите луѓе од слобода, повторно неопходно е потребно да се донесе закон за соработка со Хаг.

Напомена дека овој закон не се однесува само на господинот Љубе Бошковски и господинот Тарчуловски, кои во моментот се наѓаат пред Хашкиот трибунал, туку и за четирите предмети кои треба да и се вратат на Република Македонија за што е покрената постапка и се спроведени одредени истражни дејствија од страна на Хашкиот трибунал, а ние немаме закон, постои правна празнина во нашето законодавство, по која ќе постапува државата Република Македонија. Заради тоа имавме префрлање. Министерката за правда вели јавниот обвинител треба да се интересира и да ги преземе предметите. Јавниот обвинител вели министерката за правда. Овде е јасно дефинирано кој каква обврска ќе има во државата. Нешто што е најпотребно за да се бранат нашите луѓе од слобода, тоа е пристапот до информациите. Тоа го бараме со овој закон. Значи, со овој закон, не зборуваме за телефонски разговори, туку зборуваме за конкретни дејанија, кои треба да ги направи државата, во прилог и на нашите двајца обвинети, меѓутоа и на четирите предмети кој ја чекаат Република Македонија да постапи по нив. Од тие причини предлагаме да има доблест кај сите пратеници, да го поддржиме овој предлог на закон и да го донесеме. Ако сметате дека има некои одредби кои не се добри, тогаш предложете или гласајте за потребата од донесување на закон, а во наредната фаза ќе ги вградиме и вашите забелешки.

Љупчо Јордановски: Повелете господине Трендафилов една минута контрареплика.

Ѓорѓи Трендафилов: Госпоѓо Бонева, ако господинот Груевски како еден од клучните аргументи во претходната расправа, го истакна телефонскиот разговор меѓу него и Бошковски, дозволете и на мојата маленкос, да ја искористам како контрааргумент посетата на господинот Љупчо Георгиевски на господинот Љубе Бошковски. Дозволете, откако ние ќе ги добиеме потребните информации кои се должат на еден таков факт, да видиме што се намерите на господинот Бошковски и на господинот Тарчуловски.

Љупчо Јордановски: Благодарам.

Повелете госпоѓо Лалчевска имате збор.

Ристана Лалчевска: Благодарам претседателе.

Сосема накратко би сакала неколку реченици во врска со предлогот кој беше многу нашироко дебатиран пред неколку месеци, кога и беше прекината 97 седница и за жал тој остана на дневен ред, иако е едно многу актуелно прашање и потребен закон да се донесе, како што реков остана подолго време на дневен ред. Ние пред малку ја завршивме 109-та седница, значи во меѓувреме десет седници поминаа на Парламентот, а не најдовме ниту време ниту простор за продолжување на 97-та седница, јас не знам од кои причини, можеби вие претседателе ќе можете да ни кажете, ако сакате.

Љупчо Јордановски: Веднаш ќе ви кажам, ако сакате.

Ристана Лалчевска: Ќе ни образложите на крајот од моето излагање, сега бидете трпеливи и сослушајте ме.

Се работеше за закон.

(Негодување на пратениците од СДСМ)

Благодарам колеги на вашето внимание. Тоа покажува колку вие сте заинтересирани, како пратеници и законодавци, низ процедура на донесување на законите да го насочиме текот на работата.

Сите наши ставови околу потребата за донесување на законот ние ги истакнавме и стоиме на истите дека, иако после ваква временска дистанца работите не се смениле, значи не помрднале од мртвата точка, сеуште е потребно да се донесе законот. Во меѓувреме можеме само да нотираме дека се појавија проблеми за кои сигнализираат обвинителите на обвинетите за пристап на информациите, значи ним информациите не им се така лесно достапни, а им се и те како важни во одбраната на обвинетите. Значи тоа е нешто како факт кој во меѓувреме сигнализира дека е потребен закон за соработка со Хашкиот трибунал во кој ќе бидат регулирани и се регулирани во предлогот што групаа пратеници го поднесе до Собранието и кој го разгледуваме, како и на кој начин информациите треба да бидат достапни и да се искористат во одбраната на обвинетите.

Исто така, околу четирите случаи кои треба да бидат вратени во Македонија. Колешката Бонева нешто зборуваше околу тоа. Јас би сакала да кажам дека и во овој период се виде, од прекинувањето на 97-та седница до денес дека ние немаме јасна определба кој е тој кој треба да постапи по овие предмети, дали треба да ги преземе Министерството за правда и да ги достави понатаму на постапување, или директно да контактира државниот обвинител со обвинителката во Хаг. Значи, и тоа е едно отворено прашање за кое се укажува и се сигнализира дека е потребно да имаме закон за соработка со Трибуналот. Тоа се два нови моменти кои во оваа временска дистанца се појавиле и за кои јас ценам дека се значајни и за тоа ги истакнав сега. Инаку, повторно не би се наврала на она што веќе е дебатиранио и е

кажано зошто е потребно донесување на законот.

Меѓутоа, мене ме чуди еден индиферентен однос и задциментирани ставови, она што го имше тековно на 97-та седница во првото нејзино продолжение и после неколку месеци остануваме на истите ставови, индиферентност на делот пратениците воопшто да слушнат за потребата од донесување на овој закон и да дебатираме со аргументите, за и против и волја да се вградат одредени ставови за кои. . .

Љупчо Јордановски: Ве молам, за тишина.

Ристана Лалчевска: Исто така многу интересен беше моментот на повлекување на барањето за интерпелација на министерката за правда, кое беше на дневен ред пред оваа точка и на истата таа седница.

Една од причините која беше наведена во интерпелацијата, беше немањето законска регулатива за постапување во случајот со приведување и со испорачување на господинот Тарчуловски. Истата таа интерпелација на денешната седница со допис беше повлечена. Значи тогаш беше причина, а сега не.

Јас се надевам дека сепак пратениците ќе ја сфатат димензијата за овој закон и потребата од негово донесување и ќе дадат пас за предлогот, а потоа можеме да дебатирате и сме подготвени за решенијата во текстот кои можат да се подобрат со заедничко учество на сите.

Љупчо Јордановски: Благодарам госпоѓо Лалчевска.

Поставивте две прашања директни до мене и морам да ви одговорам.

Првото прашање беше зошто толку долго време оваа седница продолжува. Оваа седница започна некаде при карај на мај. Сега сме октомври. Точката беше одложена да биде последна, по барање на предлагачот, за да можат да се усогласат, односно да се договорот пратеничките групи, ако може да се договорот. Мислам дека чекање од три месеци беше доволно, да оценат дека не може да се договорот. Бидејќи до мене не дојде никакво известување дека е постигната согласност и јас ја продолжив седницата. Мислам дека три месеци се доволни за да се договориме, иако и сега предлагачот бара да се дополни, ако некој нешто мисли дека треба. Тоа е првото прашање.

Во врска со интерпелацијата што е повечена, тоа го пишува точно во Деловникот и вели "додека се води расправа или точка за интерпелација, ако има доверба на влада". Доверба на Влада ние имавме. Интерпелацијата станува безпредметно.

Мислам дека одговорив на овие ваши два дилеми.

Повелете госпоѓа Лалчевска имате една минута.

Ристана Лалчевска: Благодарам претседателе.

Сигурна сум и повеќе од сигурна дека предлагачите од вас не побараа три месеци да ја

одложите седницата. Тука да не се многу надмудруваме.

По однос на интерпелацијата, јас не ви поставив прашање, јас знам дека според Деловникот може да се повлече секој поднесен предлог. Деловнички тоа е во ред и воопшто не стана збор дали е или не е деловнички, туку наведов една од причините поради која се бараше интерпелација, која директно беше поврзана и со ова законско решение. Воопшто не беше на место вие тоа да го кажувате. Јас не побарав објаснување по однос на Деловникот.

Љупчо Јордановски: Повелете господине Караџоски, имате три минути реплика.

Жарко Караџоски: Благодарам претседателе, Немам потреба некој во наше има да одговоара на она што беше спомнато.

Јас би сакал да дадам појаснување за да нема забуна, бидејќи очигледно кај колешката постои забуна зошто сме повлекле интерпелацијата, што и не беше во контекст на оваа точка од дневниот ред.

Ние во нашето известување наведовме зошто ја повлекохме интерпелацијата. Значи согласно член 47, а во врска со член 48 од Деловникот, став 1 е јасен и вели "Претрес по интерпелација се прекинува ако се постави прашање за доверба на Влада".

Да ја потсетам колешката но и јавноста дека ВМРО Народна партија покрена иницијатива за доверба на Влада, тоа не беше така одамна, кога овде, меѓудруго распрвата и за работата на министерот за правда. Сите ние знаеме како помина прашањето за доверба на Влада. И од тие причини, согласно Деловникот, значи ништо не е надвор од Деловникот, апсолутно расправањето по оваа точка, интерпелацијата е безпредметна. Според тоа, ако не беше прашањето за доверба на Владата, сигурно дека немаше да ја повлечеме оваа точка, иако помина еден подолг временски период кога ние како продавачи упорно ќе чекавме и не беше никаков проблем времето.

Љупчо Јордановски: Повелете господине Трендафилов имате три минути реплика.

Ѓорѓи Трендафилов: Се надевам дека Либералната партија и ВМРО ДПМНЕ, нивните пратеници, нема да се згрозат.

Еве јас веднаш да ви кажам, ние ќе го повлечеме и предлог законот за амнестија, од една проста причина што Судот пресуди така како што пресуди. Тоа ви го кажувам за да ви заштедам во време, да не свикувате прес конференција и да не зборувате се и сешто.

Љупчо Јордановски: Благодарам.

Повелете госпоѓа Лалчевска имате една минута.

Ристана Лалчевска.

Воопшто не сум згрозена за тоа што ќе го повлечете законот за амнестија ниту пак вре прашав дали ќе го повлечете. Тоа е вашето право, имате деловничка можност. Овде не стануваше збор за тоа дали имате право или

немате право. Стана збор само за една од причините поради кои беше барана интерпелација. Причината беше суштинска и се бараше дури интерпелација на министерот. Сега наеднаш исчезнува причината и нема потреба да се решава овој проблем.

Љупчо Јордановски: Повелете господине Адеми три минути реплика.

Абдилаќим Адеми: Благодарам господине претседателе.

Во образложението за донесување на овој закон, меѓу другото се вели дека Хашкиот трибунал ќе ги врати четирите случаи. За да ги процесуираме овие случаи треба да се донесе законот за соработка со Хашкиот трибунал.

Овде би сакал да ги потсетам и предлагачите на законот, но и другите дека во 2001 година се донесе законот за амнестија и таму се наведува дека се амнестираат сите лица кои извршиле активности кои се поврзуваат со случајот во 2001 година, освен случаите за кои Хашкиот трибунал ќе оцени дека има пречекорување или не се почитувани правилата на воената и има воедни злосторства. За тоа Хашиот трибунал во своите активности, во почетокот беше за шест случаи, дека може да има злоупотреби и воени злосторства. Во нивните постапки констатираа дека само во два случаи има аргументи за воени злосторства, додека четирите случаи кои ги врати, сигурно има констатирано дека нема воени злосторства и тие сега веќе кога ќе се вратат се од одредбите на Законот за амнестија од 2001 година, и воопшто нема потреба да донесеме закон за соработка со хашкиот трибунал, за овие четири случаи, бидејќи тие четири случаи сега веќе и припаѓаат историјата и тие ќе се архивираат во архивите на судството на Република Македонија. Како што побара претходниот говорник и предлагачите на овој закон, овие случаи да се процесираат во судовите, ние ќе направиме еден преседан и тоа многу опасен преседан. Можби никому не му одговараше овие четири случаи да се процесуираат во судовите на Република Македонија и да се вратат уште еднаш или да се вратиме уште еднаш во состојбите од 2001 година.

Љупчо Јордановски: Повелете госпоѓа Лалчевска имате една минута.

Ристна Лалчевска: Токму затоа, ценет колега ќе создадеме законска рамка и ќе видиме кој е тој што треба да ги преземе тие случаи. Ние сега сме сведоци на префлањето на топката од Министерство за правда до јавен обвинител и обратно, затоа што немаме законска рамка. А, со ваков закон, ние ќе ја создадеме таа законска рамка и немаше да имаме ваква состојба.

Љупчо Јордановски: Благодарам.

Госпоѓа Бонева баравте збор?

Повелете.

Силвана Бонева:

Почитуван претседателе, како претставник на предлагачите мислам дека требаше да ми

дадете збор после после господинот Трендафилов, за да може да појаснам на некои работи, а вие рековте дека немам право на реплика.

Љупчо Јордановски: Се извинувам. Вие не рековте дека се јавувате за збор. Вие рековте реплика.

Повелете.

Силвана Бонева: За да нема дилема кај ВМРО Народна партија, дали е потребно да го поддржат законот, бидејќи тие тргнуваат од тоа дека имале консултации и имале телефонски јавувања. Јас не сакам повторно да почнеме со телефонските јавувања. Меѓутоа, ако тоа им е пречка, сакам да им укажам дека после синоќешните консултации со семејството на господинот Тарчуловски и со неговите адвокати, заклучивме дека на одбраната и е отежнат пристапот до документите кои се неопходно потребни за осознавање на вистината за случувањата во 2001 година, кои ќе одат во прилог на вистината за државата Република Македонија, не само за луѓето кои се обвинети од страна на Хашкиот Трибунал. Од тие причини сметам дека не треба да постои дилема, бидејќи од април месец до сега сеуште, ниту Министерството за одбрана ниту Агенцијата за разузнавање, ниту Министерството за внатрешни работи, ДБК, до сите овие органи што се имаат обратно бранителите односно одбраната на обвинетите, немаат добиено одговор и немаат пристап до документите.

ДВ/ЛЈ 97 - 06

Силвана Бонева: (Продолжение)

Ако декември се најавува како рок кога ќе започне одбраната, со нејзините активности пред Хашкиот трибунал, тогаш има многу мал временски период да се добијат овие документи. Овој закон тие сметаат дека е добредојден, заради тоа што во него јасно се кажува кој, како, во која процедура, во која постапка и во кој рок, во рок само од седум дена дека се должни органите што се наведени овде во законот, да ги дадат документите што ќе одат во прилог на одбраната.

Да нема воопшто дилема, овој закон им оди, повторно ќе кажам, во прилог на луѓето кои се обвинети од страна на Хашкиот трибунал во моментот, но да ја појасниме дилемата и кај колегите од ДУИ, кои велат дека ние ќе направиме преседант доколку за четирите предмети одлучува македонското судство.

Овој закон, почитувани колеги од ДУИ, ја регулира оваа област и во случаите кога обвинителот на Судот во Хаг одлучува да не подигне обвинение. Понатаму, ако судијата на Судот во Хаг го отфрли обвинението, ако Судот во Хаг се огласи за ненадлежен, меѓутоа и ако Судот во Хаг ја отстапи надлежноста за водење на постапката. Во моментот, ние имаме Судот во Хаг ја отстапува надлежноста за водење на постапката на нашите судови, на судовите во

нашата држава, Република Македонија. Вие не треба да прејудуирате каква ќе биде одлуката на нашиот суд, дали некој направил воено злосторство или деко против човештвото или не. Тоа ќе го каже судот. Дали некој влегува под законот за амнестија, што е донесен после војната 2001 година, или не, тоа ќе го каже судот.

Ние не сме тие кои однапред треба да проценуваме. Ние сме тие кои треба да носиме закони, да дадеме законска рамка за постапување на македонското законодавство односно на македонското судство. Тоа го прави овој закон, ја пополнува дури и оваа празнина што е неопходно да се потполни заради враќањето на овие четири предмети. Да се знае кој е надлежен во државата за преземање на тие предмети. Дали Министерството за правда или Јавното обвинителство. Да немаме постојано префрлање на топката од едниот кон другиот. Занчи, јасно дефинирање кој каква одговорност има во однос на овие четири предмети.

Од тие причини сметам дека и вам, како претставници на ДУИ, ви е важно вистината да излезе на видело, да се донесе овој закон, македонскиот суд, исто како Судот во Хаг да има право да одлучува по вакви предмети. На тој начин ќе покажеме колкав е степенот на демократијата во Република Македонија и колку е способно судството да придонесе за развој на демократските процеси во Република Македонија. А, правдата треба да го стигне секого, без оглед дали судењето ќе биде во Хаг или пак ќе биде во Република Македонија.

Благодарам.

Љупчо Јордановски: Господине Јашари имате три минути реплика, повелете.

Аднан Јашари: Ви благодарам господине претседател.

Немав намера да земам збор. Сепак, последниот говор на колешката Бонева беше провокативен говор и во овој случај сакам да ја информирам за следново.

Вистина е дека прашањето на соработка на Република Македонија со Хашкиот трибунал до сега е уредено или е засновано врз основа на една резолуција донесена од Советот за безбедност во 1993 година и сето во оваа насока се развивало во согласност со тоа што е предвидено со Резолуцијата.

Така што не држи вашиот говор или вашата цел, вашето образложение дека во оваа насока постоела празнина што била правна празнина. Тука сакам уште еднаш да нагласам дека се што е направено или се дејствувало во оваа насока, опфаќајќи ги случаите за кои што таа говори е делувано согласност со оваа Резолуција и тука не треба да има никаков сомнеж.

Благодарам.

Љупчо Јордановски: Благодарам.

Госпоѓо Бонева, една минута, повелете.

Се извинувам, вие барате збор или реплицирате?

Силвана Бонева: Реплика на колегата.

Љупчо Јордановски: Повелете, една минута.

Силвана Бонева: Почитуван колега,

Сите земји на поранешна Југославија, имаат донесено вакви закони. Со овој вид на закони го регулираат начинот на кој државата дава техничка помош на Меѓународниот кривичен трибунал за бивша Југославија. Иако се, пред се, технички закони, сепак овие закони се многу значајни за работата на Хашкиот трибунал.

Од истите причини, како и останатите држави од регионот и Република Македонија донесува закон за соработка со Меѓународниот кривичен трибунал за бивша Југославија, со што би се олеснила работата на трибуналот во случаевите што се однесуваат на Република Македонија.

Тоа ви го читам, почитуван колега од веб сајдот на правниците на оваа држава, Република Македонија и во делот за комуникација на невладини организации со Собранието на Република Македонија, се вели за нашата соработка со Меѓународниот кривичен суд во Хаг, ова сега што ви го прочитав.

Ова е неопходна потреба за што Владата на Република Македонија си презела обврска до април 2004 година дека ќе ја исполни. Вие сте дел од таа Влада, дел од таа извршна власт и токму тоа е причина повеќе да дадете подршка за она што самите сте си го поставиле како рок.

Благодарам.

Љупчо Јордановски: Благодарам госпоѓо Бонева.

Господинот Ѓорчев има збор, повелете.

Марјан Ѓорчев: Благодарам господине претседателе.

Дами и господа пратеници,

Земјоделската народна партија, при поставувањето на дневен ред, пред неколку недели, даде подршка за донесување на овој закон и сега би сакал на кратко да ја изразам нашата подршка.

Факт е дека воената криза во 2001 година беше наша македонска реалност, факт е дека Судот во Хаг е исто така реалност и државата Република Македонија си има свој правен систем, а и Судот во Хаг има правна заснованост. Оттука е логично, една материја што била реалност да биде и правно нормирана, од аспект на тоа што, пред се, како Земјоделска народна партија даваме подршка за дел од точката 9 на овој закон, членовите 28, 29, 30 - Правата на обвинетите. Се работи за двајца македонски граѓани, господинот Љубе Бошковски и господинот Јохан Трчуловски кои во тој момент биле на служба министер за внатрешни работи на Република Македонија и советник, мислам, на Претседателот на државата.

Значи, тие двајца граѓани, со овој закон добиваат фактички законска подршка, оти едно е да се даде хумана подршка или волонтистички министерката за правда во овој мандат или некој друг висок функционер во Владата на Република

Македонија да каже дека ние стоиме во овој момент зад обвинетите Македонци во Хаг, државјани на Република Македонија, а друго е со закон тоа да го нормираме и да кажеме дека државата, Република Македонија ќе се грижи за семејствата, ќе се грижи за одбраната на тие луѓе, оти треба да знаеме дека се што е од Европа е скапо. Сведоци сме дека во Буџетот на Република Македонија донесовме стапка 2,8 %, тоа се речиси две милијарди денари да се доближиме до НАТО. Па и одбраната пред Хашкиот трибунал е скапа работа. Тоа чини многу пари и оттука државата Македонија треба да биде свесна дека тука се работи за докажување на одбраната, на централниот суверенитет и интегритет на Република Македонија за време на воената криза. Оттука, треба да издвои пари на законски начин за семејствата, за нашите луѓе кои се таму во притвор, да издвои пари за она што претставува нивна одбрана.

Во таа насока сметам дека законот е повеќе од потребен, дека ние сме држава, ние не сме хуманитарно здружение. Државата треба своите односи кон граѓаните да ги регулира со правни норми. А, врв на правната норма или на севкупните правни норми во дадена област се вика закон.

Оттука, сметам дека во интерес на државата Република Македонија, македонските државјани, граѓаните кои се во Хаг да бидат поткрепени со овој закон, пред се нивните права во делот на обезбедување максимална парична поддршка, што често пати се дискутирало дека е потребно, но се запира некаде во некои "волонтаристички обиди" а тука, со закон ќе се определи дека ако треба да се ангажира еден скап адвокат Мобило, тогаш државата ќе издвои пари и ќе го ангажира и тогаш со сигурност можеме да кажеме дека ќе имаме успех во извршувањето на она што значи судска постапка во Хаг.

Од тие приини, ќе дадеме поддршка за донесување на овој закон.

Благодарам.

Љупчо Јордановски: Бидејќи нема пријавени за збор, го заклучувам претресот.

Ги молам пратениците да влезат во салата пред да преминеме на гласање по заклучокот.

Ги замолувам пратениците да влезат во салата.

Ги молам пратениците да влезат во салата.

(Пратениците влегуваат во салата).

Благодарам.

Во салата се присутни 63 пратеници.

Според тоа, на Собранието му предлагам да го усвои следниов заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за соработка со Меѓународниот кривичен суд во Хаг.

Ве повикувам да гласаме.

Од 65 присутни пратеници, 59 гласале, 9 за, 9 воздржани, 41 против.

Констатирам дека заклучокот не е усвоен.

Минуваме на точката 39-Извештај за работата на јавните обвинителства на Република Македонија во 2004 година.

Дали претставникот е тука?

Тој е известен, односно изненаден, бидејќи денеска е известен, затоа што вчера се договоривме да продолжиме.

Деловнички, во принцип не мора да биде присутен, ако ние се согласиме оваа точка да ја завршиме.

Господине Караџоски, во сценариото сте напишани како нареден за збор?

Бидејќи никој нема пријавен за збор, го заклучувам претресот.

Предлогот на заклучоците содржан во Извештајот на Комисијата за политички систем и односи меѓу заедниците го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Од 65 присутни, 59 гласале, 53 за, 2 воздржани, 4 против.

Констатирам дека Собранието ги усвои предложените заклучоци.

Минуваме на точката 40-Интерпелација за работата на министерот за правда госпоѓа Мери Младеновска-Ѓорѓиевска.

Предлагачите ја повлекуваат Интерпелацијата.

Со тоа, бидејќи дневниот ред е исцрпен, ја заклучувам Деведесет и седмата седница на Собранието на Република Македонија.

Ви благодарам господа, се гледаме на 26 октомври.

(Седницата со работа заврши во 15,59 часот).

СС/БП 97 - 06

НН/НД 97 - 06